

Народна библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново

Университет по библиотекознание и
информационни технологии

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

БИБЛИОТЕКИ ЧЕТЕНЕ КОМУНИКАЦИИ

СБОРНИК С ДОКЛАДИ ОТ
ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА НАЦИОНАЛНА НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ

На тема

*Съхраняване, опазване, дигитализиране и популяризиране
на движимото културно наследство*

13 – 14 ноември 2025 г.

Народна библиотека „П. Р. Славейков“
Велико Търново, 2026

Изданието се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“ по програма „Културно наследство“ 2025

Авторите на докладите носят пълна отговорност за съдържанието, оригиналността, изказаните становища и цитираните източници и литература.

- © доц. д-р Калина Иванова, научен редактор, 2026
- © проф. Ивелин Иванов, съставител, 2026
- © д-р Иван Александров, съставител, уводни думи, 2026
- © Марина Стойкова, графичен дизайн, технически редактор, 2026
- © Авторски колектив, 2026
- © Народна библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново, 2026

ISSN: 1313-8138 (print)

ISSN: 2683-0981 (online)

Предговор

Двадесет и четвъртата национална научна конференция „Библиотеки – четене – комуникации“ се проведе на 13 и 14 ноември 2025 г. в Регионална библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново. Традиционният научен форум отново събра изследователи, преподаватели, библиотечни и музейни специалисти, архивисти и представители на културни институции, които представиха резултати от своите изследвания и професионални практики, свързани с опазването, изследването и популяризирането на книжовното и културното наследство в условията на съвременното информационно общество. В рамките на конференцията бяха разгледани редица теми, посветени на дигитализацията на културното наследство, ролята на библиотеките и архивите като пазители на историческата памет, както и новите технологични и комуникационни възможности за достъп до знание.

Съорганизатори на ежегодния научен форум и дългогодишни партньори в реализирането на конференцията отново са Великотърновският университет „Св. св. Кирил и Методий“ и Университетът по библиотекознание и информационни технологии – София. Благодарност изразяваме и към всички институции, организации и специалисти, които със своето участие и подкрепа допринесоха за успешното провеждане на конференцията и за утвърждаването ѝ като значимо научно събитие в областта на библиотекознанието, архивистиката, културната история и хуманитаристиката.

Официалното откриване на конференцията беше съпроводено с премиера на филма „Възхвала на Търновград“ на Биляна Траянова, а в рамките на съпътстващите събития бе открита и изложбата „Католиците в България XVII – XX век – книжовно-документални свидетелства във фондовете на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ на Националния археологически институт с музей при БАН, организирана под патронажа на пре-

зидента на Република България. В програмата бе включено и награждаването в конкурса „Благослов за Търновград“.

В рамките на четири научни сесии бяха представени многобройни доклади, посветени на широк кръг въпроси – от архивното дело и библиотечните системи до дигитализацията на културното наследство, съхраняването на редки и ценни колекции, развитието на дигитални библиотеки и популяризирането на културното наследство в онлайн среда. Особено внимание беше отделено на ролята на новите технологии, включително изкуствения интелект и триизмерното моделиране, в процесите на опазване, изследване и представяне на историческото и книжовното наследство. Представени бяха също изследвания, свързани с книжовната история, архивни колекции, аудиоархиви, старопечатни книги и тяхното опазване, както и различни аспекти от културната памет и националната идентичност.

Конференцията се отличи с активно международно участие. Свои доклади представиха учени и специалисти от Полша, Румъния, Сърбия, Унгария, Хърватия и Република Северна Македония. Техните изследвания допринесоха за по-широк сравнителен поглед върху процесите на дигитализация, съхраняване и популяризиране на културното наследство, както и върху развитието на библиотечните и архивните практики в европейски контекст. Чрез представените примери от различни страни участниците имаха възможност да обменят опит, идеи и добри практики, насочени към модернизирването на библиотечната и архивната дейност.

Представените доклади демонстрираха разнообразието от научни интереси и интердисциплинарния характер на изследванията, свързани с културното наследство – от историята на книгата и библиотеките до съвременните комуникационни и дигитални стратегии за достъп до знание. Значителна част от изследванията поставиха акцент върху взаимодействието между традиционното книжовно наследство и новите дигитални форми на съхранение и представяне на информацията, както и върху ролята на библиотеките като активни културни и образователни центрове.

Както и през предходните години, докладите от конференцията се публикуват в настоящия сборник, който дава възможност

представените научни изследвания и добри практики да достигнат до по-широк кръг специалисти, изследователи и читатели. Електронният формат на изданието позволява достъп до публикациите чрез интернет страницата на Регионална библиотека „П. Р. Славейков“ в раздел „Конференции“ (<https://libraryvt.com/bg/nauchna-konferentsia-biblioteka-veliko-tarnovo/nauchna-konferencia-2025>), като по този начин допринася за по-широкото разпространение на научните резултати и за развитието на професионалния диалог в областта на библиотечното и информационното дело.

От съставителите

**Хибридно наследство: „Приказка за приказни герои“
като мост между детската литература,
музиката и дигиталното бъдеще**

Мая Паскова
НЧ „Съгласие 1869“ – Плевен

д-р Габриел Георгиев
Медицински университет – Плевен

**Hybrid Heritage: “A Tale Of Fairy-Tale Heroes”
As A Bridge Between Children’s Literature,
Music, And The Digital Future**

Maya Paskova
Community center of “Saglasie 1869” – Pleven

Dr. Gabriel Georgiev
Medical University – Pleven

***Abstract:** The paper examines the project of the community center “Saglasie 1869” – Pleven related to the creation of the children’s musical book „A Fairy Tale about Fairy-Tale Heroes“ (2024). The publication combines literature, music, and visual art, featuring original songs accessible through QR codes, bridging traditional reading and digital experience. The article analyzes the project’s contribution to preserving and promoting contemporary movable cultural heritage and its pedagogical value in developing children’s aesthetic culture. The project is discussed within the broader trend of integrating multimedia and interactive elements into children’s literature and community centers’ cultural initiatives. It is compared with other hybrid publications, and the role of the musical book as a tool for the digitization and accessibility of cultural products is argued.*

***Keywords:** musical book, digitization, QR codes, cultural heritage, children’s education, community culture*

***Резюме:** Настоящата статия разглежда проекта на Народно читалище „Съгласие 1869“ – Плевен, свързан със създаването на детската музикална книжка „Приказка за приказни герои“ (2024). Изданието представлява хибридна форма между литература, музика и изобразително изкуство,*

като включва оригинални песни, достъпни чрез QR кодове, и по този начин съчетава традиционното четене с дигитални технологии. Анализирани са неговите приноси към съхраняването и популяризирането на съвременното движимо културно наследство, както и педагогическите му аспекти, свързани с естетическото възпитание на децата. Проектът се разглежда в контекста на тенденцията за интегриране на мултимедийни и интерактивни елементи в детската литература и културните практики на читалищата. Сравнява се с други хибридни издания и се аргументира ролята на музикалната книга като инструмент за дигитализация и достъпност на културни продукти.

Ключови думи: музикална книжка, дигитализация, QR кодове, културно наследство, детска култура, читалище

Увод

Движимото културно наследство, обхващащо артефакти, ръкописи, литературни произведения и музикални творби, представлява неделима част от колективната памет на всяка нация. Неговата значимост не се изчерпва само с историческата стойност, а се простира до ролята му на основен преносител на ценности към следващите поколения [libraryvt.com]. В този процес ключова роля имат обществените институции като библиотеки и народни читалища (НЧ), които традиционно съхраняват, но днес все по-активно и популяризират културните фондове чрез иновативни подходи.

Детската литература и музиката са сред най-важните културни ценности, които предаваме. Те формират езиковата култура, въображението и емоционалната интелигентност. Съвременното културно възпитание все повече разчита на интегрирането на различни медии. Книгите, музиката и визуалните изкуства вече не съществуват в отделни сфери, а все по-често се обединяват в интерактивни, мултимедийни формати. Например, иновативни образователни проекти използват дигитално разказване на истории (digital storytelling) в рамките на образователни AR-книги, което съчетава литература, музика и визуално изкуство за подсилване на ученето [mdpi.com]. Тези форми не само съхраняват традицията, но и я превеждат на езика на новите поколения чрез достъпни дигитални технологии.

Такъв пример е проектът на НЧ „Съгласие 1869“ – Плевен: създаването на музикалната книжка „Приказка за приказни герои“. Изданието съчетава художествен текст, живописна илюстрация и оригинална музика, достъпна чрез QR кодове. Това го превръща в уникален пример за съвременно културно издание, което едновременно съхранява и популяризира културни ценности, но и осигурява достъп до тях чрез дигитални средства. Отличен пример за това как традиционни институции могат да възприемат хибриден подход, за да оживят наследството.

1. Проектът „Приказка за приказни герои“ – между литературата и музиката

НЧ „Съгласие 1869“ в Плевен е централен двигател на този проект, като изпълнява ролята не само на инициатор, но и на издател [saglasie1869pleven.com]. Читалището е поело цялостната продукция на книжката, включително осигуряването на професионалните аудио записи на песните и създаването на сценична адаптация под формата на спектакъл.

Това прави НЧ „Съгласие 1869“ забележителен пример за обществена културна институция, която надхвърля традиционните си функции. Чрез създаването на оригинален продукт, съчетаващ литература, музика и театър, читалището активно съхранява и популяризира местни културни ценности, използвайки съвременни медийни канали за достигане до младата аудитория.

Автор на текста на книжката е Здрава Каменова – позната със своите съвременни приказки, които насърчават въображението и добротата. Илюстрациите на Красимир Коцев, богати на цвят и движение, придават визуална дълбочина на сюжета. Ключов елемент на книгата е нейната музикална страна – оригиналните песни, създадени за едноименния спектакъл на НЧ „Съгласие 1869“, с музика на Ивайло Атанасов, Максим Горанов и Георги Милтиядов, и текстове на Силвия Захариева.

Така изданието пренася сценичното изкуство в книгата и запазва неговия жив дух. То представлява своеобразен архив на музикално и литературно творчество, създадено за деца, и по този

начин допринася за съхраняването на съвременното българско културно наследство.

Фиг. 1. Снимки от спектакъла „Приказни герои“ с участието на деца от школите при НЧ „Съгласие 1869“

2. Музикалната книга като форма на дигитално съхранение

Музикалната книжка е пример за хибриден формат – съвременен подход за дигитализация чрез **linking print-to-digital** – вграждането на QR-кодове в печатното издание. Чрез сканиране на кодовете, читателите получават лесен и незабавен достъп до песните, качени на YouTube канала на читалището. Този подход съчетава предимствата на хартиеното издание (осезаемост, визуална култура) и на дигиталните медии (звуково преживяване, интерактивност, достъпност).

Вградените в страниците QR кодове отвеждат читателя до YouTube канала на читалището, където са публикувани песните. Така всяко дете може да чуе и изпее музиката, докато чете текста –

процес, който превръща четенето в активно участие. Дигитализацията тук не е просто технологична добавка, а форма на опазване на музикални произведения и средство за тяхното разпространение.

3. Дигитализация, достъпност и популяризация

Включването на QR кодове в детска книжка е иновативен подход към културната комуникация. То осигурява достъп до музика и знание, независимо от физическото място – особено важно за читатели в малки населени места и за българските общности в чужбина.

Фиг. 2. Страници от книгата „Приказка за приказни герои“ от Здрава Каменова, с вградени вътре 8 QR кодове, водещи при сканиране до осем песни в YouTube канала на НЧ „Съгласие 1869“

Дигиталните формати увеличават устойчивостта на проекта: докато хартиената книга може да бъде ограничена по тираж, дигиталните записи се запазват дългосрочно и се разпространяват свободно. Така се постига едновременно съхраняване и популяризация – два основни аспекта от концепцията за „живото“ културно наследство.

Тази практика осигурява лесен достъп до аудио материали и прави изданието интерактивно, превръщайки статичната книга в динамично културно преживяване. Подобни практики са вече утвърдени в образователната сфера. Например, учебници като „Чета и знам“ използват QR-кодове за достъп до аудиозаписи на текстове [prosveta.bg]. Маркетингови описания на интерактивни книги подчертават, че „всяка книга съдържа QR кодове, предоставящи достъп до аудио, видео и интерактивни елементи“ [bgambassador.com]. Този елемент на дигитализация доказва, че технологиите могат да бъдат мощен инструмент за обогатяване на културното преживяване.

4. Ролята на читалището като културен посредник

НЧ „Съгласие 1869“ – Плевен, демонстрира съвременен модел на културна институция, която не само пази традициите, но и развива иновации в културната комуникация. Читалището е инициатор, продуцент и издател на проекта, като обединява различни творчески екипи – автори, музиканти, художници, педагози.

Тази дейност е в синхрон с националните приоритети за дигитализация на културното наследство и за създаване на достъпни културни ресурси за деца. Проектът доказва, че местните културни институции могат успешно да реализират съвременни мултимедийни проекти, които да се превърнат в модел за други читалища и библиотеки.

5. Културно и естетическо възпитание чрез мултидисциплинарно изкуство

Книгата „Приказка за приказни герои“ е не само художествен продукт, но и образователен инструмент. Тя стимулира едно-

временно четивната грамотност, музикалната чувствителност и визуалното възприятие на децата.

Интегрирането на различни изкуства развива у децата умения за асоциативно мислене, креативност и емоционална интелигентност – все качества, които съвременната педагогика свързва с културното възпитание. По този начин музикалната книжка се превръща в модел за интегрирано обучение чрез изкуство (arts integration), като обединява традиционни и дигитални елементи.

Според Националния фонд „Култура“ (НФК), мултимедийните формати, комбиниращи музика и визуализация, са ефективен начин за съхраняване и оживяване на наследството чрез съвременни средства [ncf.bg].

Популяризацията на проекта се осъществява чрез сценичната адаптация. Чрез концерти и спектакли, инициативата вече е достигнала до широка аудитория, като на представленията са присъствали над 3000 деца. Дигиталните елементи също играят ключова роля в достъпността. Онлайн ресурсите правят съдържанието лесно достъпно не само за деца, родители и учители в България, но и за българите в чужбина, подкрепяйки културната им връзка с родината [bgambassador.com].

6. Паралели с други хибридни издания

Сходни тенденции се наблюдават и в други образователни проекти – напр. QRBook сериите, които комбинират текст, аудио и видео съдържание за деца; дигитални учебници с вградени линкове към аудиофайлове (*Просвета*, 2023), както и инициативи на Национален фонд „Култура“ за дигитализация на музикално и сценично наследство.

Проектът на НЧ „Съгласие 1869“ се вписва в този контекст като пример за локална инициатива със значим национален принос, защото показва, че дигитализацията на културното наследство може да бъде постигната и чрез детска книга – достъпна, вдъхновяваща и устойчива.

Заклучение

„Приказка за приказни герои“ е доказателство, че опазването и популяризирането на движимото културно наследство не се изчерпват с архивиране, а изискват живо общуване с публиката. Чрез комбинацията на литература, музика, изобразително изкуство и дигитален достъп чрез QR кодове, проектът създава нов тип културно преживяване, което едновременно съхранява и обновява традициите.

В лицето на НЧ „Съгласие 1869“ Плевен виждаме пример за културна институция, която с помощта на иновации успешно изпълнява своята мисия – да пази, развива и споделя духовните ценности на обществото.

Библиография (извадка):

1. Каменова, Здрава. *Приказка за приказни герои*. Плевен: НЧ „Съгласие 1869“, 2024.
2. Национален фонд „Култура“. Програма „Културно наследство 2025“ – Документи и проекти.
3. Ntagiantas, S. et al. (2022). *Digital Storytelling and Cultural Heritage Education in Early Childhood*. Athens University Press.
4. Prosveshta Publishing (2023). *Interactive educational materials with QR codes*. София: Просвета.
5. QRBook (2022). *Интерактивни книги за деца – литература, звук и видео*.
6. Георгиева, И. (2023). „Музиката като средство за културно възпитание в начална училищна възраст. Педагогически преглед, бр. 2.
7. Stonks Records (2023). *Съхранение на музикално наследство чрез съвременни формати*.

Източници:

1. **Информация за проекта „Приказка за приказни герои“:**
НЧ „Съгласие 1869“ – Плевен. Официални публикации, описващи проекта. [saglasie1869pleven.com]
2. **Образователни и хибридни формати:**
Институт за културно-историческо наследство. Описания на интерактивни книги и QRBook серии. [bgambassador.com]

Издателство „Просвета“. Каталози и описания на учебници, използващи QR-кодове (напр. „Чета и знам“). [prosveta.bg]

Ntagiantas, C. A., Gkikas, T., & Koustourakis, G. (2022). Exploring the Effects of Digital Storytelling and Augmented Reality Books on Students' Learning about Local History. *MDPI*. (Изследване за интеграцията на музика, история и дигитално сторителинг). [mdpi.com]

3. **Културно наследство и иновации:**

Национален фонд „Култура“ (НФК). Резултати и резюмета от програми (напр. „Културно наследство 2025“) относно мултимедийни формати, дигитализация и съхранение на музикалното наследство (напр. проект на Stonks Records). [ncf.bg]

Литература:

1. **Георгиева, И.** Музиката като средство за културно възпитание в начална училищна възраст. *Педагогически преглед*, бр. 2, 2023, с. 45 – 52.
2. **Издателство „Просвета“.** Учебна поредица „Чета и знам“ – материали с QR кодове. София: Просвета, 2023.
3. **Институт за културно-историческо наследство.** Интерактивни книги и QRBook серии. София: Институт за КИН, 2023.
4. **Каменова, З.** Приказка за приказни герои. Плевен: Народно читалище „Съгласие 1869“, 2024.
5. **Национален фонд „Култура“.** Културно наследство и иновации: резултати от програмата „Културно наследство 2025“. София: НФК, 2024.
6. **Национален фонд „Култура“.** Програма „Културно наследство 2025“ – документи и проекти. София: НФК, 2025.
7. **Народно читалище „Съгласие 1869“ – Плевен.** Официални публикации за проекта „Приказка за приказни герои“. Плевен: НЧ „Съгласие 1869“, 2024.
8. **Prosveshta Publishing.** Interactive Educational Materials with QR Codes. София: Издателство „Просвета“, 2023.
9. **QRBook.** Интерактивни книги за деца – литература, звук и видео. София: QRBook, 2022.
10. **Stonks Records.** Съхранение на музикално наследство чрез съвременни формати. София: Stonks Records, 2023.

11. **LibraryVT**. Technical Guidelines for Academic Article Formatting. VT Library, 2023.
12. **Ntagiantas, S., Gkikas, T., & Koustourakis, G.** Digital Storytelling and Cultural Heritage Education in Early Childhood. Athens: Athens University Press, 2022.

За авторите:

Мая Паскова е секретар е на НЧ „Съгласие 1869“ – Плевен, от 2020 г. Има магистърска степен по „Библиотечно-информационен и културен мениджмънт“. Работила е като журналист в печатни и електронни медии и като библиотекар в РБ „Хр. Смирненски“.

Д-р Габриел Георгиев е доктор по докторска програма „Книгознание, библиотекознание и библиография“ в професионално направление 3.5. „Обществени и комуникационни науки“. Има интереси в областта на библиотечния мениджмънт. В момента е директор на библиотеката на МУ – Плевен.

About the authors:

Maya Paskova: She is a secretary of Community center of “Saglasie 1869” – Pleven since 2020. She has a Master’s degree in “Library, information and culture management”. She has worked as a journalist in local print and e-media and as a librarian in the Regional library “Hr. Smirnenski”.

Dr. Gabriel Georgiev: PhD in the doctoral program Book Studies, Library Studies and Bibliography in the professional field 3.5 Social and Communication Sciences. His research interests are in the field of library management. He is currently the Director of the Library at the Medical University – Pleven.

Съдържание/Content

Предговор	5
<i>От съставителите</i>	
Уводни думи	12
<i>д-р Иван Александров</i>	
Дигиталната библиотека на Централната университетска библиотека „Михай Еминеску” в Яш: Модерен подход за съхраняване и достъп.....	15
<i>Симона Синзиану, Алина Филимон, Оана Мерчеш</i>	
<i>The Digital Library Of The “Mihai Eminescu” Central University Library Of Iași: A Modern Approach To Preservation And Access</i>	
<i>Simona Sînzianu, Alina Filimon, Oana Mercheș</i>	
Читалня с колекция и архив „Проф. Богдан Богданов, д.н.“: от лична библиотека към дигитален академичен ресурс	25
<i>Ангелина Гимишева, Юлияна Станимирова</i>	
<i>Reading Room With The Collection And Archive Of „Prof. Bogdan Bogdanov, D.Sc.“: From Personal Library To Digital Academic Resource</i>	
<i>Angelina Gimisheva, Yuliyana Stanimirova</i>	
Унапређење дигитализације библиотечке грађе кроз пројектне активности у народној библиотеци „Стеван Сремац“ – Ниш.....	38
<i>Соња Шуковић, Александра Аџић</i>	
<i>Enhancing The Digitization Of Library Materials Through Project-Based Activities At The “Stevan Sremac” Public Library In Niš</i>	
<i>Sonja Sukovic, Aleksandra Adzic</i>	
Зачувување, дигитализација и популаризација на движното културно наследство во библиотеките.....	49
<i>Аница Милева, Гонца Анастасова</i>	
<i>Preservation, Digitization And Popularization Of Movable Cultural Heritage</i>	
<i>Anica Mileva, Gonca Anastasova</i>	

**Между духовната пробуда и скеча или за илюстрацията
в рекламната стратегия на българската католическа
периодика от началото на XX век..... 64**

доц. д-р Васил Загоров

*Between Spiritual Awakening And Sketch: On Illustration
In The Advertising Strategy Of Bulgarian Catholic Periodicals
At The Beginning Of The 20th Century*

Assoc. Prof. Dr. Vasil Zagorov

**Книги, библиотеки и печати: по следите на книжовните
колекции на българските католически ордени (1878 – 1944)..... 79**

гл. ас. д-р Габриела Ангелова

*Books, Libraries, And Seals: A Study Of The Book Collections
Of The Bulgarian Catholic Orders (1878 – 1944)*

Assist. Prof. Dr. Gabriela Angelova

**Медийното представяне на българското културно наследство
като част от публичния образ на страната 95**

гл. ас. д-р Марина Маринова

*The Media Representation Of Bulgarian Cultural Heritage
As Part Of The Country's Public Image*

Assoc. Prof. Dr. Marina Marinova

**Диалог с изкуствения интелект за краеведската дейност
и дигитализирането на книжовно-документалното наследство 106**

д-р Светослава Димитрова-Станева, гл. ас. д-р Гергана

Янчева, гл. ас. д-р Камелия Планска-Симеонова

*Dialogue With Artificial Intelligence On Local History Activities
And The Digitization Of Literary And Documentary Heritage*

Dr. Svetoslava Dimitrova-Staneva, Senior Assistant Dr. Gergana

Yancheva, Senior Assistant Dr. Kamelia Planska-Simeonova

**Участието на Народна библиотека „Иван Вазов“ в проект
PressMint: дигитални ресурси в контекста на споделеното
европейско наследство 119**

Иван Крачанов, Димитър Минев

*The Participation Of National Library Ivan Vazov In The Pressmint Project:
Digital Resources In The Context Of A Shared European Heritage*

Ivan Kratchanov, Dimitar Minev

**Виртуална възстановка на олтар от средновековна църква в
археологически обект „Шушманец“, Великотърновско 131**

проф. д-р Николай Кънев, доц. д-р Пламен Събев

*Virtual Restoration Of An Altar From A Medieval Church
In The „Shushmanets“ Archaeological Zone, Veliko Tarnovo*

Prof. Dr. Nikolay Kanev, Assoc. Prof. Dr. Plamen Sabev

- Петко Р. Славейков и скритото зад QR кода (проект за популяризиране на живота и делото на Петко Р. Славейков чрез кратки видеа, посредством QR код) 144**
д-р Атанаска Стамболийска, д-р Симеон Бояджиев
Petko R. Slaveykov And The Hidden Behind The QR Code (a project on the popularization of the life and work of Petko R. Slaveykov on short videos, accessible through a QR code)
Dr. Atanaska Stamboliyska, Dr. Simeon Boyadzhiev
- Опазване, дигитализиране и популяризиране на поезията на търновския творец Николай Колев – Поета 148**
Людмила Тодорова
Preservation, Digitization And Popularization Of The Poetry Of The Veliko Tarnovo Artist Nikolay Kolev – The Poet
Lyudmila Todorova
- Дигитални ресурси в библиотечната система на Република Северна Македония 158**
доц. д-р Милен Михов
Digital Resources In The Library System Of The Republic Of North Macedonia
Assoc. Prof. Dr. Milen Mihov
- Разширен хронологичен доклад за развитието на Прима-Софт ООД и СофтЛиб ООД, приноса към библиотечното дело и дигитализацията 170**
Ивайло Георгиев, Виолина Георгиева
Expanded Chronological Report On The Development Of Prima-Soft And Softlib And Our Contribution To Library Work And Digital Transformation
Ivaylo Georgiev, Violina Georgieva
- „Писменото съкровище по Долен Дунав“ – дигиталната памет на региона и нейното значение за културната идентичност 177**
Николай Господинов
“The Written Treasure Of The Lower Danube” – The Digital Memory Of The Region And Its Importance For Cultural Identity
Nikolay Gospodinov
- Портретът „Христина Морфова и Людмила Проконова“ на Елисавета Консулова-Вазова като част от националното културно наследство: опазване и популяризиране 190**
д-р Мария Бранкова
The Portrait “Hristina Morfova And Lyudmila Prokopova” By Elisaveta Konsulova-Vazova As Part Of The National Cultural Heritage: Preservation And Promotion
Dr. Mariya Brankova

**Аудио архиви на културната памет: грамофонната
плоча – предизвикателства и възможности за опазване 198**

Емилия Боянова

*Audio Archives Of Cultural Memory: The Gramophone Record –
Challenges And Opportunities For Preservation*

Emilia Boyanova

**За Диплографията или Двойното счетоводство и търговската
терминология в документи на Евлогий и Христо Георгиеви
(из архива на Евлогий и Христо Георгиеви при НА-БАН)..... 207**

Георги Георгиев

*On The Diplographic Or Double-Entry Bookkeeping In The Commercial
Records Of Evlogi And Hristo Georgievi (from the archives of the Evlogi
and Hristo Georgievi brothers at the Bulgarian Academy of Sciences)*

Georgi Georgiev

**История и статут на Националното сдружение на общините
в Република България..... 223**

д-р Светослав Мишев

*History And Status Of The National Association Of Municipalities
In The Republic Of Bulgaria*

Dr. Svetoslav Mishev

**Ориенталската ръкописна колекция в Националната библиотека
„Св. св. Кирил и Методий“ (формиране, състав, разкриване) 235**

д-р Невена Граматикова

*The Oriental Manuscript Collection In The „St. St. Cyril And
Methodius“ National Library (Formation, Composition, Disclosure)*

Dr. Nevena Gramatikova

**Християнски елементи на движимото културно наследство
и взаимодействието между Църква и Държава за тяхното
съхранение, употреба и популяризиране..... 250**

ст. ик. Павел Гърбов

*Christian Elements Of Movable Cultural Heritage And The Interaction
Between Church And State For Their Preservation, Use And Promotion*

Stavr. Economos Pavel Garbov

Великият молебен богородичен канон на Теодор Дука Ласкар 256

проф. хабил. д-р Димитър Кенанов

The Great Litany To The Virgin Mary By Theodor Doukas Laskaris

Prof. Habil Dr. Dimitar Kenanov

**За значението на маргиналиите в старопечатните книги
(По материали от библиотеката при Шуменския
университет „Епископ Константин Преславски“)..... 281**

гл. ас. д-р Данко Георгиев

*On The Significance Of Marginalia In Old Printed Books
(Based On Materials From The Library Of The Shumen University
„Bishop Konstantin Preslavski“)*

Chief. Assist. Prof. Dr. Danko Georgiev

**Рестаурация на книжни материали от фонда
на Регионален Исторически Музей – Шумен..... 296**

Галина Якимова

*Restoration Of Book Materials From The Fund Of The Regional
Historical Museum – Shumen*

Galina Yakimova

**Хибридно наследство: „Приказка за приказни герои“ като мост
между детската литература, музиката и дигиталното бъдеще..... 302**

Мая Паскова, д-р Габриел Георгиев

*Hybrid Heritage: “A Tale Of Fairy-Tale Heroes” As A Bridge Between
Children’s Literature, Music, And The Digital Future*

Maya Paskova, Dr. Gabriel Georgiev

**Поредицата „Златна библиотека“ и приносът ѝ
за адаптирането на класическата литература
за детската публика през 30-те – 40-те години на XX в. 312**

проф. д-р Алберт Бенбасат

*The Golden Library Series And Its Contribution To The Adaptation Of
Classical Literature For Children’s Audiences In The 1930s And 1940s*

Prof. Dr. Albert Benbassat

**Екологично устойчиви биотехнологии за опазване
на писменото културно наследство 325**

гл. ас. д-р инж. Искра Цветанска

*Environmentally Sustainable Biotechnologies For The Preservation
Of Written Cultural Heritage*

Assist. Prof. Dr. Eng. Iskra Tsvetanska

**Учебници и практически ръководства
от калоферския учител Никола Начов 334**

доц. д-р Александър Ковачев

*Textbooks And Educational Support Materials
By The Teacher Nikola Nachov*

Assoc. Prof. Dr. Alexander Kovachev

**Търновецът Джорджо Момчев –
благотворителна и обществена дейност 346**
проф. д-р Светла Атанасова

*Georgio Momchev From Turnovo – Charity And Public Activities
Prof. Dr. Svetla Atanasova*

**Аспекти от прилагане защитата интересите на държавата
като собственик и пазител на документите от Националния
архивен фонд. Нормативни основания, предизвикателства
и анализи на критериите за достъпност на документите
и повишаване цените на услугите 353**
д-р Тихомир Тонков

*Aspects Of Implementing The Protection Of The Interests
Of The State As The Owner And Custodian Of Documents
From The National Archival Fund. Normative Grounds,
Challenges And Analyses Of The Criteria For Accessibility
Of Documents And Increasing The Prices Of Services
Dr. Tihomir Tonkov*

**Популяризиране на движимото културно
наследство сред „дигиталните туземци“ 365**
ас. д-р Стефка Чернева

*Promoting Movable Cultural Heritage Among “Digital Tribesman”
Assistant Dr. Stefka Cherneva*

**Съхраняване и популяризиране на местно културно
наследство чрез краеведските сайтове на Регионална
библиотека „Стилиян Чилингиров“ – Шумен 374**
Николай Лазаров

*Preservation And Promotion Of Local Cultural Heritage Through The
Regional Studies Websites Of The “Stilian Chilingirov”
Regional Library – Shumen
Nikolay Lazarov*

**Литературата като инструмент за социална промяна:
участието на РБ „П. Р. Славейков“ в проекта G-BOOK 3 ..... 382**
Мартина Янкова-Радолова

*Literature As A Tool For Social Change: The Participation
Of The Rb “P. R. Slaveykov” In The G-Book 3 Project
Martina Yankova-Radolova*

**Библиотекаря в годините на Поликризите –
как да поддържа благополучието? 390**
Йоана Чапска

*The Librarian In A Polycrisis World – How To Foster Well-Being?
Joanna Chapska*

**Библиотека НУ-УБ „Гоце Делчев“ Штип
и културно наследство: состојба и дејности..... 408**

Jovana Rilak

*Library Of The NI-UL „Goce Delchev“ Shtip
And Cultural Heritage: Status And Activities
Jovana Rilak*

**Петте најголеми библиотеки во Европа
и нивните културни наследства 418**

Билјана Миладинова, Ирена Тонева

*The Five Largest Libraries In Europe And Their Cultural Heritage
Biljana Miladinova, Irena Toneva*

**Устойчиво развитие, иновации, застој. Бележки към актуалното
състояние на българската библиотечна наука и практика..... 428**

доц. д-р Евгения Русинова

*Sustainable Development, Innovation, Stagnation.
Notes On The Current State Of Bulgarian Library Science And Practice
Assoc. Prof. PhD Evgeniya Rusinova*

**Едиционната дейност на Съюзите „Отец Паисий“ (1928 – 1943) –
явление в българското книгоиздаване..... 436**

Николай Поппетров

*The Publishing Activities Of The „Father Paisii“ Unions (1928 – 1943) –
A Phenomenon In The Bulgarian Book Publishing
Nikolay Poppetrov*

БИБЛИОТЕКИ – ЧЕТЕНЕ – КОМУНИКАЦИИ

Двадесет и четвърта национална научна
конференция с международно участие

Велико Търново, 13 – 14 ноември 2025 г.

Българска

Първо издание

Научна

Съставители: проф. Ивелин Иванов
д-р Иван Александров

Формат 60x90/16

Печатни коли 28,5

Печат: Печатница „Сира“ Велико Търново